

PANDEMİ SÜRECİNDE UZAKTAN VERİLEN DERSLERİN İŞLENME SÜRECİNDE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN YAŞADIĞI SORUNLAR

PROBLEMS FACED BY CLASSROOM TEACHERS DURING THE PROCESS OF DISTANCE TEACHERS DURING THE PANDEMIC PROCESS

Mahir KALENDER

Öğretmen, Hatay İl Milli Eğitim Müdürlüğü, sard73@hotmail.com; ORCID: 0000-0003-2715-5339

Eda ÇAPAR

Öğretmen, Hatay İl Milli Eğitim Müdürlüğü, ade-1988@hotmail.com; ORCID: 0000-0001-8799-6581

Mulla Mustafa ÖZSOY

Öğretmen, Hatay İl Milli Eğitim Müdürlüğü, mmustafaoszoy@gmail.com; ORCID: 0000-0002-9183-0952

Serdal SÖNMEZER

Öğretmen, Hatay İl Milli Eğitim Müdürlüğü, srdals@hotmail.com; ORCID:0000-0003-0977-5008

Serdar KOŞAR

Öğretmen, Hatay İl Milli Eğitim Müdürlüğü, sdrkosar46@gmail.com; ORCID: 0000-0002-6126-9703

ÖZET

Yapılan araştırmada pandemi döneminde uzaktan eğitimde derslerin işlenmesinde sınıf öğretmenlerinin yaşadığı sorunların belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda sınıf öğretmenleri ile görüşmeler yapılmıştır. Belirlenen amaçlar doğrultusunda nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni araştırmanın modeli olarak belirlenmiştir. Araştırmaya katılım gösteren sınıf öğretmenleri amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme yolu ile belirlenmiştir. Araştırmaya 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Hatay İl'indeki kamu okullarında görev yapan 30 sınıf öğretmeni dâhil edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan veriler içerik analizi yolu ile çözümlenmiştir. Araştırmada dersin giriş bölümünde sınıf öğretmenlerinin dikkat dağınıklığı, disiplin, odaklanamama, beslenmeden kaynaklı, bireysel farklılıklardan (ilgi, yönelim, dikkat, odaklanma) kaynaklı, eksik öğrenmeden kaynaklı, hazırbulunuşluğun düşüklüğünden kaynaklı ve ilgi azlığından kaynaklı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada dersin gelişme bölümünde sınıf öğretmenlerinin dersin giriş bölümünde yaşanan sorunların devam etmesinden kaynaklı, iletişim zayıflığından kaynaklı, dersi dinlememeden kaynaklı, yöntem çeşitliliğinin azlığından kaynaklı, olanaklardan kaynaklı, maske ve dezenfektan ile ilgili konulara zaman geçirmeden kaynaklı, derse geç katılımdan kaynaklanan, aktif katılımın düşüklüğünden kaynaklanan sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada dersin değerlendirme bölümünde sınıf öğretmenlerinin kullanılan tekniklerin azlığı, zaman sıkıntısından kaynaklı, kaynak yetersizliğinden, eksik öğrenmeden, aktif değerlendirmeden ve öğrencilerin isteksizliğinden kaynaklı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Pandemi, Sınıf Öğretmeni, Yaşanılan Sorunlar.

ABSTRACT

The organs made aim to steal the enclosures they live in in class groups from lessons in education during the pandemic distance period. For this purpose, interviews were conducted with classroom teachers. It is intended as a case study model, one of the qualitative research designs, in order to achieve the determined objectives. The primary school teachers participating in the research are targeted by using criteria, which is one of the types of purposeful employment. 30 classroom teachers working in public schools in Hatay in the 2021-2022 academic year were included in the research. The information collected with the semi-obtained interview formula was analyzed through content analysis. In the study, in the introduction part of the course, distraction, discipline, inability to focus, due to nutrition, due to individual groups (interest, learning, attention, focus), due to incomplete learning, due to low readiness and lack of interest were obtained.

In the research, in the development section of education, problems have been reached due to the continuation of the deaths in the introductory part of the classroom education, due to poor communication, not listening to the lecture, due to the lack of method load, due to the possibilities, due to the mask and disinfectant, the problems experienced due to the lack of time to pass to the lesson. In the study, the data were obtained from the failures caused by the lack of protection used by the classroom reading in the education evaluation section, the time period, source work, incomplete learning, evaluation and the reluctance of the students.

Keywords: Pandemic, Class Teacher, Encountered Problems.

1. GİRİŞ

Öğrenci ve öğretmenin birbirlerinden kilometrelerce uzaklıkta olmalarına rağmen çeşitli iletişim yöntemleriyle eğitim-öğretim sürecini gerçekleştirmeleri uzaktan eğitim olarak isimlendirilir. Geleneksel eğitim sisteminde genellikle okullarda gerçekleştirilen sistemli eğitim-öğretim süreçlerinde öğretmenler ve öğrenciler bilfiil o mekânda bulunmak zorundadırlar. Sınıflarda geçen öğretim, belli devam yüzdeleriyle öğrencilerin fiziksel olarak sınıfta bulunmasını sağlar. Genel bir ifadeyle uzaktan eğitim, hiyerarşik, kararlı, karmaşık, doğrusal olmayan bir öğretim sistemi şeklinde nitelendirilebilmektedir. Her şeyden önce uzaktan eğitim, planlı bir şekilde yürütülen ve yeni iletişim teknolojileri tarafından desteklenen kapsamlı bir öğrenim sürecidir (Kırık, 2014).

Uzaktan eğitim yüz yüze eğitim alma imkânı olmayan bireylerin, farklı platformlar aracılığıyla öğrenci-öğretmen ilişkisi içerisinde eğitim almalarına olanak sağlayan bir sistemdir. Uzaktan eğitim sisteminin temelinde öğrenci ve öğretmenin farklı mekânlardayken eğitimin iletişim araçları ile gerçekleştirilmesi yatmaktadır. Başka bir ifadeyle uzaktan eğitim yaklaşımıyla yüz yüze eğitim yaklaşımı karşılaştırılırsa aralarındaki en büyük fark öğrenci ve öğretmenin mekân ve zaman olarak özgür olmaları, bu sınırlamaların olmamasıdır (Ağır, Okur ve Okçu, 2007).

Uzaktan eğitim yaklaşımı, genellikle ya asenkron (eş zamansız), tek yönlü iletişim sürecini ya da senkron (eş zamanlı), iki yönlü iletişim sürecini içerecek şekilde kategorize edilebilir. Eş zamanlı eğitim, öğretmen ve öğrenci arasında eş zamanlı olarak gerçekleşen etkileşimli bir süreç olarak tanımlanırken aksine, eş zamansız eğitim öğretmen ve öğrenci arasında eş zamanlı olarak gerçekleşmeyen etkileşimli bir süreçtir. Kaplan ve Lynn (2003; akt. Erdal, 2020) eş zamansız süreci *farklı zaman ve farklı yer* ifadesiyle, eş zamanlı süreci de *aynı zaman ama farklı yer* ifadesiyle tanımlarlar. Eş zamansız yaklaşım, ders materyalleri, tartışma panoları, web günlükleri (bloglar), e-posta, ses ve video kayıtları, anlatımlı slayt gösterileri, veri tabanları, web kitapları, anketler, paylaşılan takvimler ve web sitesi bağlantılarını; eş zamanlı yaklaşım ise internet veya mobil bağlantı üzerinden gerçek zamanlı sohbet; anlık mesajlaşma, beyaz tahta ve uygulama paylaşımları gibi ses, video veya web konferanslarını içerir.

Literatürde uzaktan eğitim yaklaşımı incelenirken birbirinden başka kavramlarla karşılaşılabılır. Türkiye’de kullanılan açık öğretim, çevrimiçi öğrenme, e-öğrenme, uzaktan eğitim, internet tabanlı eğitim, uzaktan öğretim, web destekli öğretim, internette öğretim, yaygın eğitim, esnek öğrenme ve sanal eğitim gibi kavramlar arasında birtakım farklılıklar olsa da hepsi aynı kavramı ifade etmektedir (Özkul ve Aydın, 2012; akt. Usta, Uysal ve Okur, 2016).

Uzaktan eğitim sistemi bu niteliklerinden başka öğrenciler, öğrenim materyalleri ve yöntemleri ve uygulamanın lojistik ve ekonomik yönleri bakımından geleneksel eğitim sistemlerinden farklıdır. Özetle uzaktan eğitim yaklaşımı, geleneksel eğitim sistemlerin katılımına karşı esnekliktir. Öğrenciler açısından değerlendirildiğinde öğrenmenin düzeni, zamanlaması ve yeri bakımından öğrenci bir ölçüde bağımsızdır. Uzaktan eğitim, eğitimden faydalanmak isteyen öğretmenin çalışan yetişkinler gibi yeni hedef gruplarına eğitimde fırsat eşitliği sunmaktadır.

Ülkemizde Dünya’da da yaygın olan Covid-19 virüsü nedeni ile yüz yüze eğitime 13 Mart 2020 tarihinden itibaren belli aralar verilerek uzaktan eğitime geçilmiştir. Uzaktan eğitim ile birlikte eğitim sanal sınıflara taşındı. Sanal sınıfların yanında telefon internet gibi iletişim yolları üzerinden iletişim kurulup dersler yapılmaya başlanmıştır. Uzaktan eğitim ile birlikte eğitimin belli mekândan çıkıp geniş bir zaman dilimine yayılması ile birlikte çeşitli avantajları, dezavantajları ortaya çıkmıştır.

Uzaktan eğitim ile birlikte ülke çapında çeşitli sorunlar ile karşılaşmıştır. Bu sorunlar bölgelere ve yerleşim yerlerine göre farklılık gösterdiği söylenebilir. Yapılan araştırma kapsamında bu durum kamu okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin bakış açısına göre dersin başlangıç bölümünden dersin bitiş bölümüne kadar olan bir derslik süreçte yaşanan sorunları irdelemek şeklinde ele alınmıştır.

1.1 Covid-19 Pandemi Süreci

İlk defa Aralık 2019’da Çin’in Hubei eyaletine bağlı Wuhan şehrinde, canlı hayvan pazarı olarak adlandırılan Huanan Deniz Ürünleri ve Canlı Hayvan Toptan Satış Pazarı’ndan çıktığı düşünülen bu hastalık kısa bir zamanda epidemik bir hal almıştır (Üstün ve Özçiftçi, 2020). Virüs çok hızlı bir yayılım gösterdi. Bu hızlı yayılım sonrası 11 Mart’ta DSÖ (WHO) bu hastalığı bir pandemi olarak kabul eden kararını açıkladı ve tüm dünyayı acil tedbir almak noktasında uyardı (WHO, 2020). Bu kararla birlikte dünya sağlık konusunda tam anlamıyla alarma geçti. Önce maske temini daha sonra ise aşı çalışma gündemi tüm dünyayı sardı. Tabii bu bir salgın olması sebebiyle sadece sağlık alanını tahrip etmekle kalmadı başta ekonomi, ticaret olmakla birlikte eğitim alanının da çok kötü etkiledi. Eğitime olumsuz etkileri bazı rakamsal ifadelerle açıklanıyor olsa da eğitimin çıktılarının alınması uzun süre istediğinden dolayı tam anlamıyla da yıkımın boyutu anlaşılmamaktadır. UNESCO’nun yaptığı bir tespitte 27 Mart 2020 tarihiyle birlikte 1.5 milyardan daha fazla öğrenci ve 63 milyon eğitimcinin olumsuz etkilendiğini açıklanmıştır (Keleş, Atay ve Karanfil, 2020). Bu etki yapılan araştırma sürecinde de virüsün çeşitli varyantları ile devam etmektedir. Yakın zamanda da bitmesi beklenmeyen bu virüsün eğitim süreçlerini etkilemeye devam edeceği görülmektedir.

Bulaşıcı olarak görülen hastalıklar yüzyıllardan beri süregelen zamanda insanlar için problem ve son anlamlarına gelmiştir. Mikropları inceleyen mikrobiyoloji biliminin gelişiminden önce tek hücreli canlılar, bakteriler, mikroorganizmalar, faili meçhul katliamlar gerçekleştirmişlerdir. Dezenfeksiyon ve kanalizasyon sistemi öncesindeki zamanlarda bireyler hastalık yapan mikroplarla iç içe bir şekilde yaşamlarına devam etmişlerdir. Bugün de, hijyenik şartların sağlanamadığı bölgelerde ve az gelişmiş ülkelerde insanlar hastalık yapıcı mikroorganizmalarla iç içe yaşamaktadırlar. Su, hava ve kan başta olmak üzere pek çok farklı vasıtayla bir insandan diğer bir insana kolayca bulaşabilen hastalıklar, sadece hasta kişinin değil o hasta kişinin içinde yaşadığı toplumun genel bir sorunudur. Virüs ve bakteriler herhangi bir sınır tanımadıklarından sadece bir topluma değil dünya üzerinde yaşayan bütün toplumlara karşı bir tehdit unsurlardır (Temel, 2012). Covid-19 salgını 2020 yılında etkili olmuş ve bu süreç bütün sektörleri etkilediği gibi eğitim-öğretim faaliyetleri de etkilenmiştir. Eğitim-öğretim kurumlarının hemen hemen hepsi Covid-19 salgını sebebiyle uzaktan eğitime geçmek zorunda kalmıştır. Eğitim-öğretim kurumları bilişim teknolojileri ile yapılan eğitim-öğretim faaliyetlerine devam etmek zorunda kalmışlardır. Böylece eğitim kurumları, eğitim- öğretim programlarını uzaktan eğitim sistemine uyarlama girişiminde bulunmuşlardır.

1.2. Uzaktan Eğitim

21.yüzyıl dünyasında hızla güncellenen, değişen ve gelişen bilgi karşısında insanların öğrenmeye olan ihtiyaçları bir hayli artmaktadır (Aydemir, 2018). Günümüzde gelişen uydu, fiber optik, internet, tablet, akıllı telefon, bilgisayar ve diğer teknolojik gelişmeler eğitimin çehresini ve şeklini de değiştirmeye zorlamış ve bu değişim sonucunda da yeni öğretim modelleri, teknikleri ve

yöntemleri ortaya çıkmıştır (İşman, 2011). Bu da teknolojik araç olan internetin de eğitim sürecinde kullanılmasını gerektirmiş bunun sonucunda da uzaktan eğitim kavramı ortaya çıkmıştır.

Uzaktan eğitim kendi arasında iki sınıfa ayrılmaktadır. Bunlardan senkron eğitim, canlı ve ekseriyetle belirli bir program içerisinde yürütülen ve öğrenme-öğretme odaklı etkileşim olarak tasvir edilmektedir (Uşun, 2006). Söz konusu bu ortam farklı mekânları da içinde barındırabilirken, öğrenme eş zamanlı gerçekleşmektedir. Günümüzde birçok kurum ve kuruluş bünyesinde gerçekleştirilen uzaktan eğitim derslerinin büyük bir kısmı senkron olarak yapılmaktadır. Senkron uzaktan öğrenme ortamında, öğrenen ve öğretene arasında eş zamanlı etkileşimin olması oldukça yüksek bir etkileşim ortamı sağladığı düşünülmektedir (Kırık, 2014).

Uzaktan eğitimin literatürde yer alan farklı tanımları ise aşağıda yer almaktadır:

Uzaktan eğitimin, geleneksel öğrenme-öğretme yöntem ve tekniklerinin bazı eksiklikleri ve sınırlılıkları sebebiyle öğrenme-öğretme etkinliklerinin bilgi iletişim aracılığıyla sanal bir ortamda gerçekleştirilmesidir (İşman, 2011). Uluğ ve Kaya (1997) ise öğrenci ve öğretmenin mekân ve zaman açılarından birbirlerinden farklı ortamlar üzerine yapılandırılan öğrenme faaliyetlerinin tümünü uzaktan eğitim olarak adlandırmışlardır.

Uzaktan eğitim; kaynak ve alıcıların öğrenme-öğretme süreci boyunca birbirlerinden farklı ortamlarda buldukları, öğrenenlere esnek ve özgür bir öğrenme fırsatı sağlayan, alıcılar ve kaynak arasındaki etkileşim ve iletişimin bilgisayar ve diğer teknolojik araçlar ile yapıldığı sistematik ve planlı bir eğitim modelidir (Uşun, 2006). Uzaktan eğitim, birçok öğretim etkinliği ve işlevinin, öğretici ve öğrenenin birbirinden uzakta oldukları ortamlarda yapılan formal bir eğitim şeklidir (Verduin ve Clark, 1994). Aynı öğrenme-öğretme ortamlarını paylaşmayan öğrenen ve öğreticilerin öğrenme-öğretme uygulama ve faaliyetlerini geleneksel posta-mektup hizmetleri ve iletişim teknolojileriyle gerçekleştirdikleri bir modeldir (İşman, 2003).

Uzaktan eğitim, öğrenme sürecinin uzaktan olarak gerçekleştirilirken sistematikleştirilmesi, tıpkı geleneksel eğitim modellerinde olduğu gibi, öğretici ve öğrenenlerin sınıf, grup ya da seminerler gibi klasik mekânlarda bir arada oldukları bir eğitim modelidir (Uşun, 2006). Kısacası uzaktan eğitim; teknolojinin günlük hayatımıza sağladığı katkı ve avantajların eğitim alanında da kullanılmasıdır (Özdemir vd., 2004).

Uzaktan eğitim, büyük ve daha geniş kitlelere eğitim hizmeti ulaştırabilmek, eğitimde fırsat ve imkân eşitliğini sağlayabilmek gayesiyle aynı fiziksel ya da mekânsal ortamda bulunmayan öğretmen ve öğrencilerin, farklı iletişim teknolojileri vasıtasıyla etkileşime geçerek gerçekleştirdikleri öğrenme-öğretme faaliyetlerini içeren sistemli bir yapıdır (Yalın, 2012).

İşman (2011) öğretmenlerin ve öğrencilerin birbirlerinden farklı coğrafyalarda bulunduğunu belirterek bu eğitim modelinde çeşitli elektronik araç veya yazılı materyallerin kullanılması gerektiğini vurgulamıştır. Uzaktan eğitimin en popüler ve yaygın kullanımlarından biri ise; öğrenen ve öğreticilerin farklı zaman ve mekânlarda bulunduğu, özel öğretim materyalleri ve tasarımları gerektiren sistematik bir biçimde planlanmış öğrenme yöntemidir (Aydemir, 2018).

Uzaktan eğitim, öğreticilerle öğrenenler arasındaki eğitimsel sürecin sistematik bir biçimde yapılandırılması ve desteklenmesi hedefiyle öğretici ve öğrenenlerin çift yönlü iletişiminin teknoloji ve teknolojik araçlar vasıtası ile uzaktan sağlandığı bir eğitim şeklidir (Yeniad, 2006). Uzaktan eğitim, örgün eğitimin en önemli sınırlılıklarından olan aynı mekân ve zamanda bulunma zorunluluğunu ortadan kaldırarak ya da bu sınırlılıkları esneterek, çağımızın ihtiyaçlarından biri olan mobil iletişim teknolojilerinin sıklıkla kullanıldığı ortama ayak uydurabilen bir eğitim yaklaşımıdır (Jonassen vd., 1995).

Uzaktan eğitim sisteminde yer alan çok ortamlı araçlar ve sunu sistemlerinin varlığı, uzaktan eğitim tanımının yapılmasını zorlaştırırsa da görüldüğü gibi literatürde birçok tanım yer almaktadır

(İşman, 2011). Uzaktan eğitim ile ilgili yapılan farklı tanımlarda görüldüğü üzere belirli bir yaşta ya da yaş grubunda olmak zorunluluğu yoktur, aynı zamanda belirli bir zaman diliminde ya da belirli bir ortamda bulunma zorunluluğu da bulunmamaktadır.

Uzaktan eğitim modeline öğrenciler perspektifinden bakıldığı zaman son derece zaman esnekliğine sahip, bireysel ve bağımsız öğrenmeye fırsat tanıyan, öğretmen ve öğrenci arasında çift boyutlu bir iletişim ve etkileşimin olduğu, çok sayıda bireyin buldukları konumda eğitim alabilme fırsatı, elektronik medya ya da bireye özel iletişim ve bilgi teknolojilerinin kullanıldığı görülmektedir. Tüm bunlara ek olarak, öğretme-öğrenme faaliyetlerinde verilmek istenen bilgi ve mesajın alıcılara iletişim teknolojileri vasıtası ile sağlandığı bir modeldir (Yurdakul, 2005).

İşman'a (2011) göre uzaktan eğitim, kişilere kendi kendilerine öğrenme imkânı sunmaktadır. Uzaktan eğitim sistemlerinin birçok ülkede önemli hale gelmesinin en önemli nedenlerinden biri, toplumda farklı bireysel özellikleri bulunan kişileri bir araya getirmesi ve uluslararası nitelikte hizmet vermesidir. Uzaktan eğitim programları, öğrencilerin ve öğretmenlerin bağımsız, bireysel ve grup çalışma ortamlarına olanak sağlamaktadır. Dünyanın farklı yerlerinde yaşayan kişiler, bu eğitim sistemiyle etkili iletişim kurma fırsatı yakalamıştır.

1.3. Araştırmanın Amacı

Yapılan araştırmada pandemi döneminde uzaktan eğitimde derslerin işlenmesinde sınıf öğretmenlerinin yaşadığı sorunların belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Pandemi döneminde uzaktan eğitimde dersin giriş bölümünde (dikkat çekme, güdüleme, gözden geçirme) yaşanan sorunlara ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
2. Pandemi döneminde uzaktan eğitimde dersin gelişme bölümünde (aktif katılım, yöntemlerin çeşitlenmesi, kaynakların kullanılması) yaşanan sorunlara ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
3. Pandemi döneminde uzaktan eğitimde dersin değerlendirme bölümünde (öğrenme düzeyini belirleme, eksik öğrenmelerin giderilmesi) yaşanan sorunlara ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Çalışmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması bir duruma ilişkin bütün etkenlerin bütüncül bir yaklaşımla araştırıldığı ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve etkilendikleri üzerine odaklanan çalışmalardır. Bir ya da birkaç olay derinlemesine araştırılır (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2014). Bu açıklamalar doğrultusunda araştırmada incelenen durum, sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre pandemi döneminde uzaktan eğitimde derslerin işlenmesinde yaşanan sorunlarına odaklanılmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Hatay İl'indeki ilkokullarda görev yapan 30 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma da amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin görev yaptıkları okullarda aktif olarak ilkokul üçüncü ve dördüncü sınıflarda derse giriyor olması ve pandemi

sürecinde aktif olarak çalışmış olması ölçüt olarak belirlenmiştir. Bu ölçütler, sınıf öğretmenlerinin süreci daha iyi değerlendirmeleri için belirlenmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada pandemi döneminde uzaktan eğitimde derslerin işlenmesinde sınıf öğretmenlerinin yaşadığı sorunların belirlenmesi için yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Form hazırlanırken öncelikli olarak araştırmacı tarafından taslak bir form hazırlanmıştır. Daha sonra araştırmacının akademik danışmanından alınan görüş doğrultusunda görüşme formuna son hali oluşturulmuş ve ardından bu form katılımcılara uygulanmıştır. Form'da pandemi döneminde uzaktan eğitimde derslerin işlenmesinde sınıf öğretmenlerinin yaşadığı sorunların belirlenmesine yönelik 3 soru bulunmaktadır. Bu sorular şu şekildedir:

- 1) Dersin giriş bölümünde yaşadığınız sorunlar nelerdir?
 - a) Dikkat çekmede yaşadığınız sorunlar nelerdir?
 - b) Güdülemede yaşadığınız sorunlar nelerdir?
 - c) Gözden geçirme konusunda yaşadığınız sorunlar nelerdir?
- 2) Dersin gelişme konusunda yaşadığınız sorunlar nelerdir?
 - a) Aktif katılım ile ilgili sorunlar nelerdir?
 - b) Yöntemlerin çeşitlenmesi ile ilgili sorunlar nelerdir?
 - c) Kaynakların kullanılması ile ilgili sorunlar nelerdir?
- 3) İşlediğiniz dersin değerlendirme bölümünde yaşadığınız sorunlar nelerdir?
 - a) Öğrencilerin dersin sonunda öğrenme düzeylerini belirlemek amacıyla karşılaştığınız sorunlar nelerdir?
 - b) Eksik öğrenmelerle karşılaştığınızda bunların giderilmesiyle ilgili sorunlar nelerdir?

Çalışmada, Covid-19 nedeniyle uygulamaya konan uzaktan öğretime ilişkin görüşlerini belirlemek üzere yarı-yapılandırılmış görüşme formunun hazırlanmasından sonra Hatay İl'indeki ilkokullarda görev yapan 30 sınıf öğretmeni belirlenmiştir. 30 sınıf öğretmeni belirlendikten sonra sınıf öğretmenleri ile 30-40dk.'lık görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler 12 sınıf öğretmenin isteğine göre online olarak, 18 sınıf öğretmeni ile de sosyal mesafe kurallarına uygun olarak yüz yüze yapılmıştır. Görüşme formu ile elde edilen veriler öncelikle bilgisayar ortamında Microsoft Word dosyasına aktarılarak metin haline getirilmiş ve analiz için hazır hale getirilerek veri toplama süreci sonlandırılmıştır.

2.4. Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanan veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. İçerik analizi yapılırken her bir soruya ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri kodlara, kodlardan da temalar oluşturulmuştur. Bu işlemler yapılırken sınıf öğretmenlerine Ö1, Ö2...Ö30'a kadar kod verilmiştir.

Araştırmada içerik analizi dört basamakta gerçekleştirilmiştir:

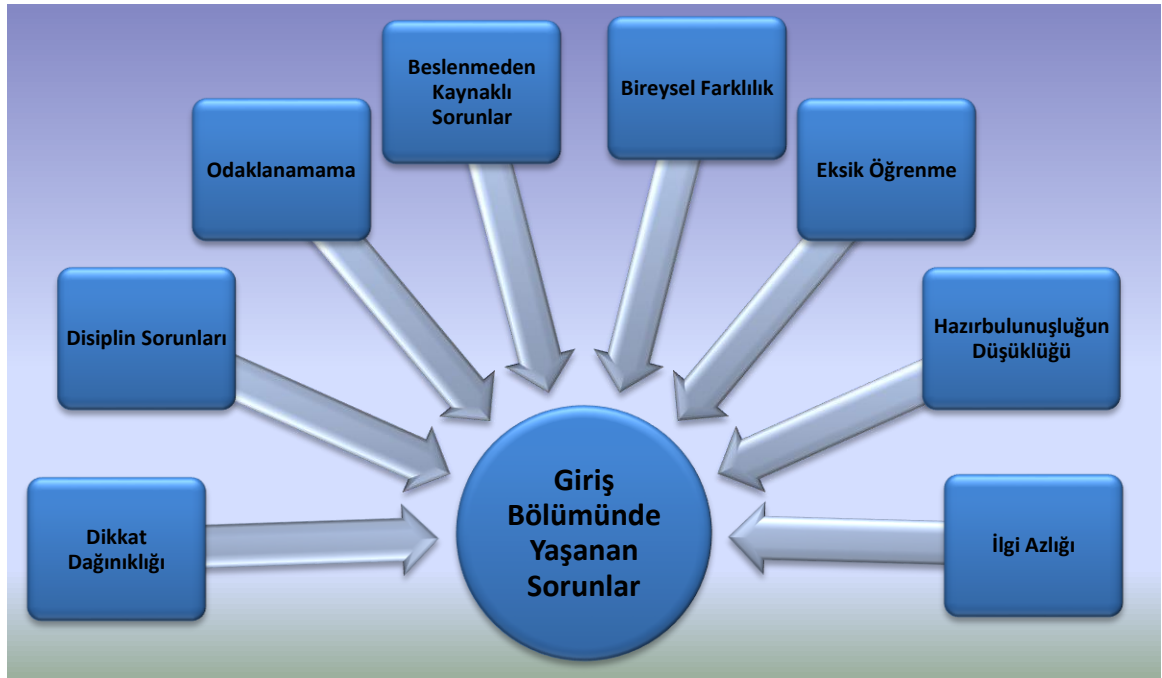
1. Görüşme formu ile toplanan verilerdeki sınıf öğretmenlerinin görüşleri yazılı metin haline getirilmiş ve görüşlerden yola çıkılarak kodlamalar yapılmıştır.

2. Kodlar bir araya getirilerek çeşitli temalar oluşturulmuştur.
3. Oluşturulan tema ve kodlar düzenlenmiştir.
4. Bulguların tanımlaması ve yorumlanması yapılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

3. BULGULAR

3.1 Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın “Dersin giriş bölümünde yaşadığınız sorunlar nelerdir?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin aşağıdaki tabloda görüldüğü gibi çeşitli sorunlar bildirdikleri görülmektedir. Bu sorunlar Şekil 1’de gösterilmiştir.

Şekil 1. Dersin Giriş Bölümünde Yaşanan Sorunlara İlişkin Bulgular

Şekil 1’de dersin giriş bölümünde yaşanan sorunlara ilişkin kodlar verilmiştir. Elde edilen kodlar incelendiğinde 8 farklı kod altında giriş bölümünde yaşanan sorunlar temasının oluştuğu görülmektedir. Bu kodlar şu şekilde sıralanmaktadır:

- ❖ Dikkat Dağınıklığı
- ❖ Disiplin Sorunları
- ❖ Odaklanamama
- ❖ Beslenmeden Kaynaklı Sorunlar
- ❖ Bireysel Farklılık
- ❖ Eksik Öğrenme
- ❖ Hazırbulunuşluğun Düşüklüğü
- ❖ İlgil Azlığı

Araştırmada öğretmenlerle yapılan görüşmeler neticesinde dersin giriş bölümünde yaşanan sorunlara ilişkin elde edilen kodların katılımcılara göre betimsel olarak analiz verileri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Sınıf öğretmenlerinin dersin giriş bölümünde yaşadıkları sorunlar hakkındaki görüşleri

Yaşanan Sorunlar	Katılımcı	f	%*
Dikkat dağınıklığı	4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 21, 22, 24, 26, 27	15	50,0
Disiplin sorunları	1, 2, 3, 4, 5, 10, 14, 16, 17, 18, 19	11	36,7
Odaklanamama	3, 5, 8, 10, 20, 23, 25, 28, 29	9	30,0
Beslenmeden kaynaklı sorunlar	2, 4, 7, 8, 11, 12, 29, 30	8	26,6
Bireysel farklılıklar	4, 15, 21, 23, 27, 28, 30	7	23,3
Eksik öğrenme	1, 2, 6, 10, 11, 16	6	20,0
Hazırbulunuşluğun düşüklüğü	9, 14, 19, 20, 22	5	16,7
İlgi azlığı	8, 9, 11, 26	4	13,3

*Yüzde hesaplaması 30 sınıf öğretmeni üzerinden hesaplanmıştır.

Araştırmanın “Dersin giriş bölümünde yaşadığınız sorunlar nelerdir?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %50’sinin dikkat dağınıklığı (f=15), %36.7’sinin disiplin sorunları (f=11), %30’unun odaklanamama (f=9), %26.6’sının beslenmeden kaynaklı sorunlar (f=8), %23.3’ünün bireysel farklılıklar (ilgi, yönelim, dikkat, odaklanma) (f=7), %20’sinin eksik öğrenme (f=6), %16.7’sinin hazırbulunuşluğun düşüklüğü (f=5) ve %13.3’ünün ilgi azlığı (f=4) şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Ö4: “...Öğrenciler derslerin başlangıç bölümünde dikkat dağınıklıklarının olduğunu görüyorum. Bu durumun ders fark etmeksizin tüm derslerde rastlamaktayım. Özellikle pandemi sürecinde bu durumun fazlaştığını gördüğümü söyleyebilirim...”

Ö5: “...Pandemi sürecinde derslerin başlangıç bölümünde sınıfta disiplin sorunlarının çokça yaşandığını söyleyebilirim. Öğrencilerin kendi aralarında sürekli konuşma isteğinde bulunmaları, ben komut vermeden susmamaları gibi sınıf içi disipline zarar verecek davranışları çokça yapmaya başladılar. Eski ile karşılaştırıldığında pandemi ile birlikte bu sıkıntıların daha arttığını söyleyebilirim...”

Ö3: “...Pandemi süreci ile birlikte öğrencilerde derse odaklanma sorunu yaşanmaya başlamıştır. Bu durumun yaşanmasının nedeni olarak pandemi süreci ile birlikte teknolojik araç ve gereçlere öğrencilerin çok fazla maruz kalmadan dolayı oluştuğunu söyleyebilirim. Özellikle uzun saatler telefon, tablet veya bilgisayar başında zaman geçiren öğrencilerde dikkat dağınıklığı oluşmakta ve bu durum odaklanma sorununun oluşmasında etkili olduğunu söyleyebilirim...”

Ö4: “...Öğrencilerin dersin başlangıç bölümünde kahvaltı yapmamalarından veya pandemi süreci ile birlikte düzensiz yaşama alışmalarından kaynaklı olarak sorunlar yaşamaktalar. Ayrıca öğrencilerin zamansız beslenme gereksinimi olmasının motivasyon düşüklüğüne neden olduğunu ve bu durumun da derse iyi bir başlangıç yapmanın önünde engel oluşturmaktadır...”

Ö15: “...Öğrencilerin bireysel farklılıklarından kaynaklı sorunlar yaşanmakta. Öğrencilerin ilgi, istek, motivasyon, dikkat, odaklanma gibi durumlarının öğrenciden öğrenciye farklılaşmasından dolayı sorunlar çıktığını söyleyebilirim. Nitekim bazı öğrenciler derse çabuk odaklanırken bazı öğrenciler geç odaklanmaktadır. Veya bazı öğrencilerin dikkati ileri seviyedeysen bazı öğrencilerin

dikkatinin zayıflığı gibi bireysel farklılıkların dersin başlangıç bölümünde istediklerimi yapma konusunda bana engel oluşturmaktadır...”

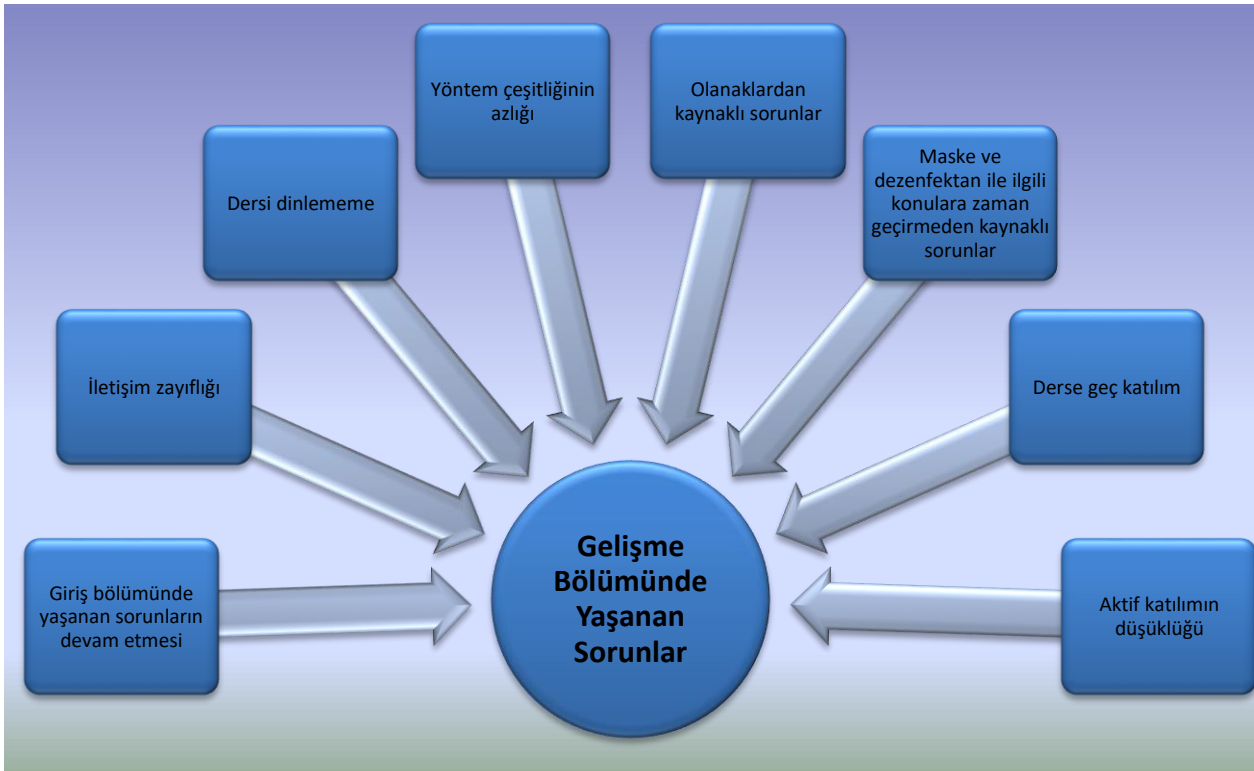
Ö16: “...Öğrencilerin eksik öğrenmelerinden kaynaklı olarak sorun yaşamaktayım. Pandemi sürecinde öğrencilerin pandeminin başında yaşanan karışıklık, benim sürece adaptasyonun ve pandemi sürecinde uzaktan eğitimden kaynaklı olumsuzluklardan dolayı eksik öğrenmelerin oluştuğunu söyleyebilirim. Bu durumun derse başlama sürecinde sorun oluşturduğunu vurgulamak isterim...”

Ö19: “...Öğrencilerin hazırbulunmuşluğu istenilen seviyede değil. Öğrencilerin hazırbulunmuşluklarının düşük olması beraberinde dersin öğrenme-öğretme süreçlerine geçişte sorunlar oluşturmaktadır...”

Ö26: “...Pandemi sürecinde öğrencilerin derse olan ilgilerinde azalma yaşanmıştır. Bu durumun pandemi sürecinde öğrencilerin online oyun platformlarında fazlaca zaman geçirmelerinden kaynaklı olabileceğini düşünüyorum. Ayrıca ilgi azlığının beraberinde odaklanma, motivasyon, dikkat eksikliği gibi sorunların oluşmasına da öncülük ettiğini özellikle belirtmek isterim...”

3.2 İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın “Dersin gelişme konusunda yaşadığımız sorunlar nelerdir?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin aşağıdaki tabloda görüldüğü gibi çeşitli sorunlar bildirdikleri görülmektedir. Bu sorunlar Şekil 2’de gösterilmiştir.

Şekil 2. Dersin Gelişme Bölümünde Yaşanan Sorunlara İlişkin Bulgular

Şekil 2’de dersin gelişme bölümünde yaşanan sorunlara ilişkin kodlar verilmiştir. Elde edilen kodlar incelendiğinde 8 farklı kod altında gelişme bölümünde yaşanan sorunlar temasının olduğu görülmektedir. Bu kodlar şu şekilde sıralanmaktadır:

- ❖ Giriş bölümünde yaşanan sorunların devam etmesi
- ❖ İletişim zayıflığı
- ❖ Dersi dinlememe
- ❖ Yöntem çeşitliğinin azlığı
- ❖ Olanaklardan kaynaklı sorunlar
- ❖ Maske ve dezenfektan ile ilgili konulara zaman geçirmeden kaynaklı sorunlar
- ❖ Derse geç katılım
- ❖ Aktif katılımın düşüklüğü

Araştırmada öğretmenlerle yapılan görüşmeler neticesinde dersin gelişme bölümünde yaşanan sorunlara ilişkin elde edilen kodların katılımcılara göre betimsel olarak analiz verileri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Sınıf öğretmenlerinin dersin gelişme bölümünde yaşadıkları sorunlar hakkındaki görüşleri

Yaşanan Sorunlar	Katılımcı	f	%*
Giriş bölümünde yaşanan sorunların devam etmesi	2, 5, 6, 8, 13, 14, 17, 18, 19, 25, 26, 27, 28	13	43,3
İletişim zayıflığı	1, 3, 8, 11, 13, 18, 19, 21, 29, 30	11	36,7
Dersi dinlememe	1, 3, 4, 7, 10, 12, 16, 18, 27, 29	10	33,3
Yöntem çeşitliğinin azlığı	2, 4, 5, 9, 10, 11, 12, 20	8	26,6
Olanaklardan kaynaklı sorunlar	15, 16, 21, 22, 23, 24, 25	7	23,3
Maske ve dezenfektan ile ilgili konulara zaman geçirmeden kaynaklı sorunlar	6, 8, 9, 10, 23, 24	6	20,0
Derse geç katılım	7, 11, 12, 15, 17, 25	6	20,0
Aktif katılımın düşüklüğü	1, 3, 5, 9, 19, 30	6	20,0

*Yüzde hesaplaması 30 sınıf öğretmeni üzerinden hesaplanmıştır.

Araştırmanın “Dersin gelişme konusunda yaşadığınız sorunlar nelerdir?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %43.3’ünün dersin giriş bölümünde yaşanan sorunların devam etmesi (f=13), %36.7’sinin iletişim zayıflığı (f=11), %33.3’ünün dersi dinlememe (f=10), %26.6’sının yöntem çeşitliliğinin azlığı (f=8), %23.3’ünün olanaklardan kaynaklı sorunlar (f=7), %20’sinin Maske ve dezenfektan ile ilgili konulara zaman geçirmeden kaynaklı sorunlar (f=6), %20’sinin derse geç katılım (f=6), %20’sinin aktif katılımın düşüklüğü (f=6), şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Ö2: “...Dikkat dağınıklığı, disiplin sorunları, odaklanamama, beslenmeden kaynaklı sorunlar, bireysel farklılıklar (ilgi, yönelim, dikkat, odaklanma), eksik öğrenme, hazırbulunuşluğun düşüklüğü ve ilgi azlığı gibi dersin giriş bölümünde yaşanan sorunlar gelişme bölümünde de devam ediyor. Girişte çözülemeyen sorunlar gelişme bölümünde de devam ediyor...”

Ö8: “...Pandemi sürecinin oluşturduğu olumsuz ortamın öğrencileri asosyal davranışlar yapmasına yöneltmiştir. Bu durum öğrencilerin çeşitli iletişim sorunları yaşamalarına da neden olmuştur. Ayrıca iletişim zayıflığı öğrenme-öğretme süreçlerinde beni zorladığını ifade edebilirim...”

Ö10: “...Pandemi sürecinde öğrencilerin dersi dinleme davranışlarında sıkıntılar yaşanmaktadır. Öğrencilerin ders sırasında farklı şeylerle uğraşma yönünde davranış gösterdiklerini

gözlemliyorum. Bu durumun dersin dinlenmediği ve öğrenmelerin gerçekleşmesinde sorun oluşturduğunu söyleyebilirim...”

Ö11: “...Pandemi döneminde çeşitli yöntemlerin mevcut durumdan dolayı kullanamadım. Özellikle uygulama gerektiren yöntemlerin kullanımının pandemi dönemin oluşturduğu öğrenme ortamından dolayı yapamadım...”

Ö16: “...Pandemi döneminde öğrenci ve okul olanakları ön plana çıkmıştır. Öğrencilerin pandemi döneminde olanaklarından kaynaklı birçok sorunla karşılaştığını söyleyebilirim. Bu duruma internet erişim hızını, teknolojik araç-gereç yetersizliğini veya kalitesini örnek verebilirim...”

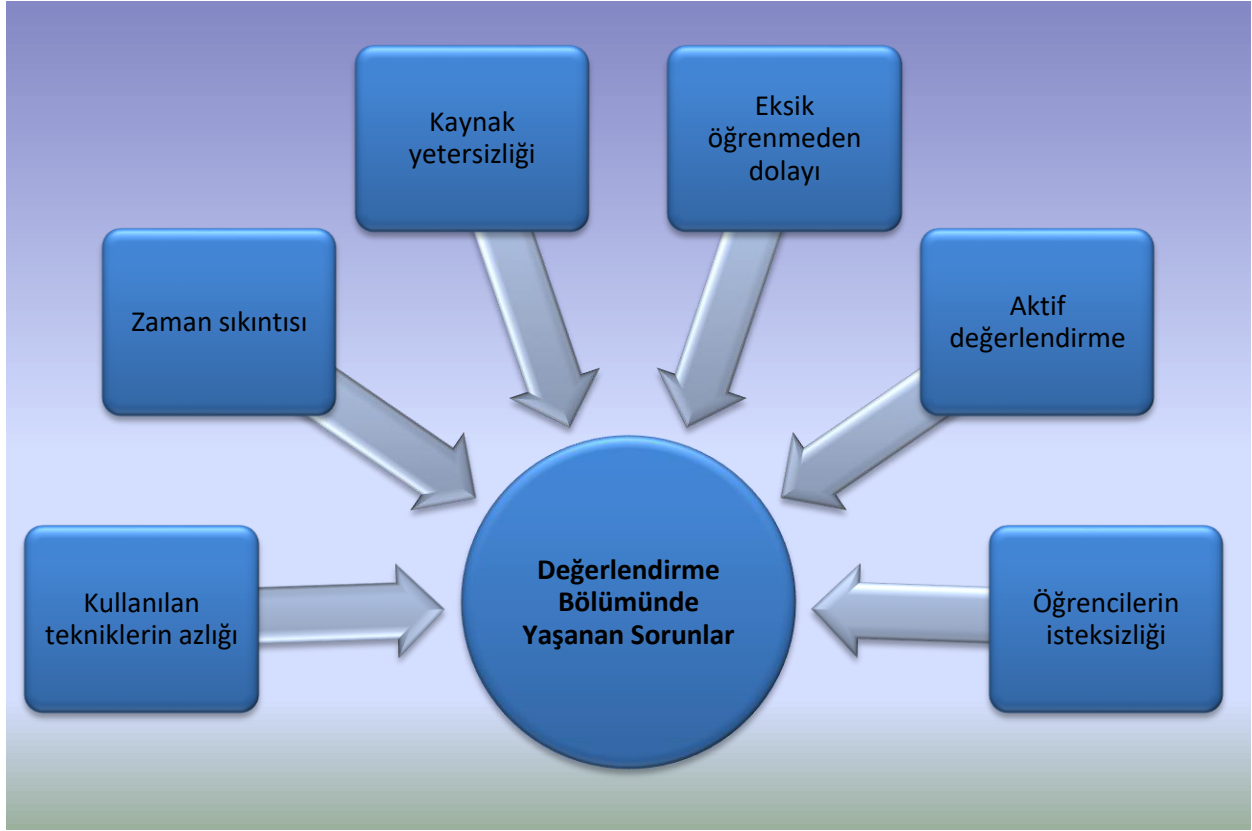
Ö23: “...Pandemi sürecinde ara ara yüz yüze eğitimin olduğu dönemlerde ders sırasında öğrencilerin maske ve dezenfektan ile uğraşmaları çok sorun oluşturmaktadır. Bu konuların sınıf içerisinde sürekli gündemde olması öğrenme-öğretme süreçlerinde başımı çok ağrıtmıştır...”

Ö25: “...Pandemi döneminde öğrencilerin derse geç katılma davranışlarını sıklıkla sergilediklerini gördüm. Bu dönemde ders saatinin gelmesine rağmen öğrencilerin bir kısmının sonradan derse katılmaları dersin işleniş sürecinde sorunlar oluşturmuştur. İstemediğim ve tasvip etmediğim bir durum...”

Ö30: “...Pandemi döneminde öğrencilerin dersin işleniş sürecinde aktif katılım göstermediklerini daha sık gördüm. Normal eğitim döneminde derse aktif katılan öğrencilerin pandemi döneminde pasif duruma geçtiklerini gözlemledim. Bu durumun pandemi sürecinin oluşturduğu iklimden kaynaklanmaktadır...”

3.3 Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın “İşlediğiniz dersin değerlendirme bölümünde yaşadığınız sorunlar nelerdir?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin aşağıdaki tabloda görüldüğü gibi çeşitli sorunlar bildirdikleri görülmektedir. Bu sorunlar Şekil 3’te gösterilmiştir.

Şekil 3. Dersin Değerlendirme Bölümünde Yaşanan Sorunlara İlişkin Bulgular

Şekil 3'te dersin değerlendirme bölümünde yaşanan sorunlara ilişkin kodlar verilmiştir. Elde edilen kodlar incelendiğinde 6 farklı kod altında değerlendirme bölümünde yaşanan sorunlar temasının olduğu görülmektedir. Bu kodlar şu şekilde sıralanmaktadır:

- ❖ Kullanılan tekniklerin azlığı
- ❖ Zaman sıkıntısı
- ❖ Kaynak yetersizliği
- ❖ Eksik öğrenmeden dolayı
- ❖ Aktif değerlendirme
- ❖ Öğrencilerin isteksizliği

Araştırmada öğretmenlerle yapılan görüşmeler neticesinde dersin değerlendirme bölümünde yaşanan sorunlara ilişkin elde edilen kodların katılımcılara göre betimsel olarak analiz verileri Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Sınıf öğretmenlerinin dersin değerlendirme bölümünde yaşadıkları sorunlar hakkındaki görüşleri

Yaşanan Sorunlar	Katılımcı	f	%*
Kullanılan tekniklerin azlığı	1, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 16, 18, 19, 23, 24, 26, 27	14	46,7
Zaman sıkıntısı	2, 6, 7, 11, 17, 20, 21, 22, 23, 25, 30	11	36,7
Kaynak yetersizliği	5, 9, 14, 15, 16, 19, 21, 24, 29, 30	10	33,3
Eksik öğrenmeden dolayı	1, 7, 10, 11, 12, 13, 18, 21	8	26,7
Aktif değerlendirme	2, 8, 13, 16, 18, 19, 20, 23	8	26,7
Öğrencilerin isteksizliği	4, 6, 9, 14, 21, 22, 26	7	23,3

*Yüzde hesaplaması 30 sınıf öğretmeni üzerinden hesaplanmıştır.

Araştırmanın “İşlediğiniz dersin değerlendirme bölümünde yaşadığınız sorunlar nelerdir?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %46.7’sinin kullanılan tekniklerin azlığı (f=14), %36.7’sinin zaman sıkıntısı (f=11), %33.3’ünün kaynak yetersizliği (f=10), %26.7’sinin eksik öğrenmeden dolayı (f=8), %26.7’sinin aktif değerlendirme (f=8) ve %23.3’ünün öğrencilerin isteksizliği (f=7) şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Ö4: “...Ölçme-değerlendirme sürecinde kullanılan tekniklerin azlığı nedeni ile sorun yaşıyorum. Bu sorunların genellikle zaman veya öğrencilerin hazır olmamasından dolayı oluşmaktadır. Kullanılacak ölçme-değerlendirme tekniklerinin çeşitliliğinin öğrenme süreçlerinin başarıya ulaşmasına katkı sağlayacağını biliyorum ama bazen olanaklar bazen ortam buna izin vermiyor...”

Ö7: “...Pandemi sürecinde ölçme-değerlendirme yaparken zaman sıkıntısından kaynaklı sorunlar yaşadım. Yeterli zaman olmaması veya mevcut zamanın yeterli gelmemesinden dolayı istenilen düzeyde ölçme-değerlendirme yapamadım. Yeterli düzeyde ölçme-değerlendirme yapamadığım için öğrenme çıktılarını tam olarak göremedim...”

Ö14: “...Pandemi sürecinde ölçme-değerlendirme yaparken kaynak yetersizliğinden dolayı sorunlar yaşadım. Kaynak yetersizliği olarak pandemi sürecinde öğrencilerin eğitime erişimde tablet, akıllı telefon, bilgisayar ve internet sıkıntı gibi sorunlar yaşamalarını söyleyebilirim. Ayrıca pandemi sürecinde ölçme-değerlendirme sürecinde yaşanan eksiklikleri giderme hususunda öğrencilerin olanaklarının kısıtlı olması istenilen ölçme-değerlendirmenin yapmamıza engel oluşturmuştur...”

Ö18: “...Pandemi sürecinde öğrenme-öğretme süreçlerinde öğrencilerin eksik öğrenmelerinden dolayı ölçme-değerlendirmede istenilen sonuçlara ulaşmada engeller yaşadım. Eksik öğrenmelerin olması, öğrencilerin öğrenme düzeylerini belirleme konusunda sorun yaşamamıza neden olmuştur...”

Ö20: “...Pandemi sürecinde aktif bir değerlendirmenin yapılamadığına vurgu yapmak isterim. Aktif değerlendirme olarak öğrencilerin yüz yüze, deftere yazılı olarak veya uygulamalı etkinliklerin yapılmamasını söyleyebilirim...”

Ö26: “...Pandemi sürecinde ölçme-değerlendirme etkinliklerinde öğrencilerin isteksiz olduklarını gördüm. Bu isteksizliklerin beraberinde öğrenme kayıplarına neden olduğunu söylemek isterim. Ayrıca bu sorunların giderilmesinde öğrencilerin çok fazla teknolojik araç-gereçle meşgul olmasının önemli bir engel oluşturduğunu da vurgulamak isterim...”

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan araştırmada pandemi döneminde uzaktan eğitimde derslerin işlenmesinde sınıf öğretmenlerinin yaşadığı sorunların belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada “Sınıf öğretmenlerinin pandemi döneminde uzaktan eğitimde derslerin işlenmesinde yaşanan sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Belirlenen soru çerçevesinde katılımcı sınıf öğretmenleri ile yapılan görüşmelerin analizi neticesinde elde edilen bulgulardan yola çıkılarak ulaşılan sonuçlar aşağıda açıklanmıştır.

- Araştırmanın “Dersin giriş bölümünde yaşadığınız sorunlar nelerdir?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin dikkat dağınıklığına vurgu yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır.

- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin dersin başlangıç döneminde disiplin sorunları yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin dersin başlangıç döneminde odaklanamama sorunları yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin dersin başlangıç döneminde beslenmeden kaynaklı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin dersin başlangıç döneminde bireysel farklılıklardan (ilgi, yönelim, dikkat, odaklanma) kaynaklı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin dersin başlangıç döneminde eksik öğrenmeden kaynaklı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin dersin başlangıç döneminde hazırbulunuşluğun düşüklüğünden kaynaklı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin dersin başlangıç döneminde ilgi azlığından kaynaklı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmanın “Dersin gelişme konusunda yaşadığınız sorunlar nelerdir?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin dersin giriş bölümünde yaşanan sorunların devam etmesinden kaynaklı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin dersin gelişme döneminde iletişim zayıflığından kaynaklı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin dersin gelişme döneminde dersi dinlememeden kaynaklı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin dersin gelişme döneminde yöntem çeşitliliğinin azlığından kaynaklı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin dersin gelişme döneminde olanaklardan kaynaklı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin dersin gelişme döneminde maske ve dezenfektan ile ilgili konulara zaman geçirmeden kaynaklı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin dersin gelişme döneminde derse geç katılımdan kaynaklanan sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin dersin gelişme döneminde aktif katılımın düşüklüğünden kaynaklanan sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmanın “İşlediğiniz dersin değerlendirme bölümünde yaşadığınız sorunlar nelerdir?” görüşme sorusuna araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin kullanılan tekniklerin azlığı,
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin işledikleri dersin değerlendirme bölümünde zaman sıkıntısından kaynaklı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin işledikleri dersin değerlendirme bölümünde kaynak yetersizliğinden kaynaklı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin işledikleri dersin değerlendirme bölümünde eksik öğrenmeden dolayı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin işledikleri dersin değerlendirme bölümünde aktif değerlendirmeden kaynaklı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin işledikleri dersin değerlendirme bölümünde öğrencilerin isteksizliğinden kaynaklı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Ürünibrahimoğlu, Göçer, Özer ve Köseoğlu (2022) yaptıkları çalışmada uzaktan verilen derslerde motivasyon eksikliği, fiziksel rahatsızlıklar, teknolojik yetersizlikler, fırsat eşitsizliği ve öğrenme zorluğu gibi olumsuzlukları bildirmişlerdir. Bu durum yapılan araştırma sonuçlarının alanyazın ile desteklendiğini ortaya çıkardığı söylenebilir.

Yapılan araştırmanın sonuçları doğrultusunda uygulayıcılar ve araştırmacılar için öneriler sunulmuştur. Bu öneriler aşağıda verilmiştir.

- Yapılan çalışma kapsamında dersin giriş bölümünde dikkat dağınıklığı, disiplin sorunları, odaklanamama, beslenmeden kaynaklı sorunlar, bireysel farklılıklar (ilgi, yönelim, dikkat, odaklanma), eksik öğrenme, hazırbulunmuşluğun düşüklüğü ve ilgi azlığı gibi sorunlar olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçtan hareketle belirlenen sorunları gidermek için okul-aile işbirliği artırılabilir. Özellikle öğrenme eksiklikleri ile ilgili sorunların diğer sorunlarla ilişkili olduğu ailelere anlatılmalı ve ailelerden öğrenme-öğretme süreçleri için yardım alınmalıdır.
- Yapılan çalışma kapsamında dersin gelişme bölümünde iletişim zayıflığı, dersi dinlememe, yöntem çeşitliliğinin azlığı, olanaklardan kaynaklı sorunlar, maske ve dezenfektan ile ilgili konulara zaman geçirmeden kaynaklı sorunlar, derse geç katılım, aktif katılımın düşüklüğü gibi sorunlar olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçtan hareketle belirlenen sorunları gidermek için öğretmenlere çeşitli hizmet içi eğitimler verilebilir. Düzenlenecek hizmet içi eğitimlerde üniversitelerden uzman kişilerden aktif destek alınarak sürecin nitelikli bir şekilde sürdürülmesi sağlanabilir.
- Yapılan çalışma kapsamında dersin değerlendirme bölümünde kullanılan tekniklerin azlığı, zaman sıkıntısı, kaynak yetersizliği, eksik öğrenme, aktif değerlendirme yapılmaması ve öğrencilerin isteksizliği gibi sorunlar olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçtan hareketle belirlenen sorunları gidermek için çeşitli ölçme-değerlendirme tekniklerinin öğrenme-öğretme süreçleri sonunda öğretmenler tarafından kullanılmasını önerilebilir. İyi bir değerlendirme yapıldığında öğrenme-öğretme süreçlerinin eksiklikleri kolaylıkla görülerek öğrenme eksikliklerinin giderilmesi sağlanabilir.
- Yapılan araştırma nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması deseni ile yapılmıştır. Benzer bir çalışmada sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre pandemi döneminde uzaktan eğitimde derslerin işlenmesinde yaşanan sorunlar nicel bir araştırma yöntemi kullanılarak araştırılabilir.
- Yapılan çalışmada, sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre pandemi döneminde uzaktan eğitimde derslerin işlenmesinde sınıf öğretmenlerinin yaşadığı sorunlar ele alınmıştır. Bu konuda okul yöneticilerinin, velilerin ve öğrencilerinde görüşleri alınarak karşılaştırma yapılarak konu daha kapsamlı incelenebilir.
- Yapılan araştırma Hatay İli ile sınırlıdır. Benzer çalışmalar farklı illerde yapılarak karşılaştırma yapılabilir.
- Yapılan araştırma ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri ile sınırlıdır. Benzer çalışmalarda öğretmenlerin ve farklı okul türlerinde görev yapan öğretmenlerin de görüşleri alınarak karşılaştırma yapılabilir.
- Araştırmaya ilişkin daha kapsamlı ve derinlemesine bilgilere erişmek için köy okulları ile ilçe merkezi, köy okulları ile il merkezindeki öğrencilerin pandemi döneminde uzaktan eğitimde derslerin işlenmesinde karşılaşılan sorunları belirlemeye yönelik öğretmenlerin görüşleri alınarak yeni çalışmalar yapılabilir.
- Eğitim bilimlerinde sınıf öğretmenlerinin pandemi sürecinde dersin giriş, gelişme ve değerlendirme aşamalarında yaşanan sorunlara yönelik görüşlerini belirlemeye yönelik olarak gerek ulusal gerekse de uluslararası alan yazında yapılan çalışmalara yapılan çalışma ile destek verildiği söylenebilir. Sınıf öğretmenlerinin pandemi sürecinde ders süreçlerinde yaşadıkları sorunlar temel dayanak olarak belirlenerek, farklı değişkenlerle alan yazına önemli katkılar sağlayacak yeni çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Ağır, F., Okur, H. ve Okçu, A. (2007). Uzaktan eğitime karşı tutum ölçeği geliştirmesine yönelik geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *e-Journal of New World Sciences Academy Social Sciences*, 3(2), 128-139.
- Aydemir, M. (2018). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Eğitim Kitabevi Yayınları.
- Erdal, G. (2020). İnternet tabanlı uzaktan eğitim yaklaşımının estetik dersini alan öğrencilerin akademik başarılarına ve estetik dersine yönelik tutumlarına etkisi. Doktora Tezi, Gzi Üniversitesi, Ankara.
- İşman, A. (2003). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Adapazarı: Değişim Yayınları.
- İşman, A. (2011). *Uzaktan eğitim* (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Jonassen, D. H. (1995). *Supporting Communities of Learning with Technology: A Vision for Integrating Technology with Learning in Schools*. Educational Technology, JulyAugust, 60-63.
- Keleş, H. N., Atay, D. ve Karanfil, F. (2020). COVID 19 pandemi sürecinde okul müdürlerinin öğretim liderliği davranışları. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 155-174.
- Kırık, A. M. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, 21, 73-94.
- Özdemir, Ç., Çakıroğlu, M., Bayılmış, C. ve Ekiz, H. (2004). Teknolojik Gelişme İçin Eğitimin Önemli ve İnternet Destekli Öğretimin Eğitimdeki Yeri. *The Turkish Journal of Educational Technology*, 3(3), 144-147.
- Temel, M.K. (2012). *1918 Grip pandemisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Uluğ, F. ve Kaya, Z. (1997). Uzaktan öğretim yaklaşımıyla ilköğretim. *Ankara: Uzaktan Öğretim Vakfı*.
- Ürünibrahimoğlu, M., Göçer, V., Özer, S. ve Köseoğlu, E. (2022). İlkokul öğrencilerinin ve öğretmenlerinin canlı ders deneyimlerinin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 21-41.
- Usta, İ., Uysal, Ö. ve Okur, M. R. (2016). Çevrimiçi öğrenme tutum ölçeği: geliştirilmesi, geçerliği ve güvenilirliği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(43), 2215-2222.
- Üstün, Ç. ve Özçiftçi, S. (2020). COVID-19 pandemisinin sosyal yaşam ve etik düzlem üzerine etkileri: Bir değerlendirme çalışması. *Anatolian Clinic the Journal of Medical Sciences*, 25(Special Issue on COVID 19), 142-153.
- Uşun, S. (2006). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Verduin, J. R., & Clark, T. (1994). Distance Education: guidelines for effective use.(translated by İlknur Maviş).
- Yalın, H. İ. (2012). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme* (25. Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2014). *SSPS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yeniad, M. (2006). *Uzaktan eğitimde kullanılmak üzere web tabanlı bir portal yazılımı geliştirme*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yurdakul, B. (2005). Uzaktan eğitim. Ö. Demirel (Ed.). *Eğitimde yeni yönelimler*. Ankara: Pegem Akademi.